Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2026 m. spalio 19 d.

Kopija:
Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui
Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos ir darnios plėtros komitetui

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 PAPILDYMO 43-1 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1584 PROJEKTO

Asociacija „Investors' Forum", Lietuvos pramonininkų konfederacija ir Lietuvos verslo konfederacija (toliau – Organizacijos) išnagrinėjo Vyriausybės nutarimo dėl Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 papildymo 43-1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-1584 (toliau – Įstatymo projektas) projektą (toliau – Išvados projektas) ir teikia pastabas.

Organizacijos nepritaria Išvados projektui dėl keturių priežasčių.

Pirma, Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytas iniciatyvos tikslas – įstatymu įtvirtinti dalinio degalų akcizo grąžinimo mechanizmą, kuris leistų išlaikant įstatyme reglamentuotus akcizų tarifus, nustatytus atsižvelgiant į aplinkosauginius tikslus bei fiskalinius valstybės prioritetus, užtikrinti: (i) vežėjų konkurencingumą; ii) naftos degalų įsigijimo susigrąžinimą į Lietuvos jurisdikciją iš kaimyninių šalių; (iii) papildomų pajamų į valstybės biudžetą surinkimą. Išvados projekte nėra vertinamas nei Įstatymo projekto poveikis valstybės aplinkosauginių tikslų vykdymui ar fiskalinio suverenumo išlaikymui, nei pasiūlymo poveikis šalies ekonomikai, nei siūlymo fiskalinis efektas.

Antra, Organizacijų žiniomis, Finansų ministerija yra įvertinusi Degalų akcizo grąžinimo schemos fiskalinį poveikį. Organizacijos ragina savo skaičiavimais (bei jų prielaidomis) pasidalinti su visuomene ir sprendimų priėmėjais Išvados projekte.

Trečia, Išvados projekte teigiama, kad ES teisė nesuteikia galimybės nustatyti dalinio akcizų gražinimo schemos konkrečiai N3 klasės transporto priemonėms, nes tokią schemą galima taikyti tik komercinės paskirties transporto dyzelinui, kuris gali būti pilamas tik į transporto priemones, kurių maksimalus leidžiamas bendras pakrautos transporto priemonės svoris yra ne mažesnis kaip 7,5 tonos. Tai – formalus legalistinis vertinimas, nenurodantis, kodėl Vyriausybei siūloma prieštarauti Įstatymo projektui ir jo tikslinimui. Organizacijų žiniomis, pvz. Prancūzijoje dalinio akcizo grąžinimo schema taikoma (1) N2 arba N3 klasės transporto priemonėms, kurių (2) maksimalus leidžiamas bendras pakrautos transporto priemonės svoris yra lygus arba didesnis kaip 7,5 tonos.[1]

Ketvirta, Organizacijos sutinka, kad Įstatymo projektas gali būti tobulinamas, siekiant užtikrinti atitiktį Konstitucijai. Tačiau vėlgi – Išvados projekte pateiktas formalus legalistinis vertinimas, nenurodantis, kodėl Vyriausybei siūloma prieštarauti Įstatymo projektui ir jo tikslinimui. Organizacijų nuomone, Įstatymo projektą galima būtų tobulinti, pvz. šiame įtvirtinant, kad Vyriausybė nustato 0–20 ct/l akcizo grąžinimą, vadovaudamasi įstatyme nurodytais objektyviais kriterijais.

Organizacijos siūlo Vyriausybei pritarti Įstatymo projektui, atsižvelgiant į tai, kad dalinio akcizų grąžinimo schema leistų susigrąžinti prarastus vežėjų įsigyjamo dyzelino kiekius ir ilguoju laikotarpiu užtikrinti (i) vežėjų konkurencingumą; ii) naftos degalų įsigijimo susigrąžinimą į Lietuvos jurisdikciją iš kaimyninių šalių;

[1] Prancūzijos Respublikos Prekių ir paslaugų apmokestinimo įstatymas, straipsnis L312-53.

(iii) papildomų pajamų į valstybės biudžetą surinkimą tais atvejais, kai kaimyninėse šalyse nustatomi didesni akcizų tarifai, nei Lietuvoje. Organizacijų skaičiavimais, atliktais prieš tai, kai buvo priimtos laikinos akcizo mažinimo Lenkijoje priemones, dalinio akcizo grąžinimo schema leistų į Lietuvos biudžetą surinkti 50-123 mln. Eur.

Pagarbiai

Asociacijos „Investors' Forum" vykdantysis direktorius Vytautas Šilinskas 

Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinė direktorė Raminta Radavičienė 

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė Ineta Rizgelė 